

ZARZĄDZENIE NR 69/2018
STAROSTY NOWOSOLSKIEGO
z dnia 14 grudnia 2018 roku

w sprawie ustalenia zasad dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 511 z późn. zm.), w związku z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 926) zarządzam, co następuje:

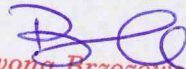
§ 1. Wprowadzam „Zasady i procedury udzielania dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wprowadzam „Katalog rzeczowy sprzętów, urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności, które mogą być dofinansowane na wniosek osoby fizycznej ze środków PFRON w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych”, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierzam Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli.

§ 4. Traci moc Zarządzenie Nr 79/2015 Starosty Nowosolskiego z dnia 09 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia zasad dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

STAROSTA

Iwona Brzozowska

Zasady i procedury udzielania dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Definicje pojęć:

Ilekróć w niniejszym dokumencie mowa jest o:

- 1) zasadach i procedurach – należy przez to rozumieć „Zasady i procedury udzielania dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”,
- 2) PFRON – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 3) PCPR – rozumie się przez to Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli,
- 4) Dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli działającego z upoważnienia Starosty Nowosolskiego,
- 5) formularzu wniosku – należy przez to rozumieć formularz wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz z wykazem niezbędnych załączników, opracowany przez PCPR w Nowej Soli,
- 6) Wnioskodawcy – rozumie się przez to osobę niepełnosprawną, której dotyczy wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier,
- 7) Komisji – rozumie się przez to Komisję do spraw opiniowania wniosków o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, powołaną zarządzeniem Dyrektora PCPR, w skład której Zarząd Powiatu Nowosolskiego deleguje jednego spośród swoich członków.

I. Postanowienia ogólne

1. Środki PFRON przyznawane w ramach dofinansowania służą likwidacji istniejących barier, a nie zabezpieczaniu potrzeb mieszkaniowych osoby niepełnosprawnej.
2. Dofinansowanie ze środków PFRON nie może obejmować budowy pomieszczeń sanitarno – higienicznych i modernizacji infrastruktury mieszkaniowej oraz kupna i montażu zwykłych sprzętów i wyposażenia (np.: luster, szafek łazienkowych, podgrzewaczy wody, wymiany pieców gazowych, itp.).
3. Dofinansowaniem ze środków funduszu nie może być objęte dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku wybudowanego przez Wnioskodawcę po powstaniu niepełnosprawności lub będącego w trakcie prac wykończeniowych, a także mieszkania zakupionego w stanie deweloperskim.

II. Tryb składania i zasady rozpatrywania wniosków

1. Wniosek składa się w PCPR. W imieniu osoby niepełnosprawnej wniosek może złożyć jej przedstawiciel ustawowy lub pełnomocnik.

2. Formularz wniosku o dofinansowanie likwidacji barier dzieli się na trzy rodzaje:

- 1) „Wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidacji barier architektonicznych”,
- 2) „Wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidacji barier w komunikowaniu się”,
- 3) „Wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidacji barier technicznych”.

3. W terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku PCPR informuje Wnioskodawcę o występujących we wniosku nieścisłościach, błędach lub brakujących załącznikach i wzywa Wnioskodawcę do ich usunięcia - w ciągu 30 dni.

Nieusunięcie ich w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

4. Pracownik PCPR przeprowadza ocenę merytoryczną wniosku oraz przy pomocy karty oceny punktowej dokonuje oceny punktowej zgodnie z przyjętymi kryteriami i skalą punktową. Karta oceny punktowej wniosku dzieli się na trzy rodzaje:

- 1) karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych – stanowiąca załącznik nr 1.1 do niniejszych zasad,
- 2) karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się – stanowiąca załącznik nr 1.2 do niniejszych zasad,
- 3) karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier technicznych – stanowiąca załącznik nr 1.3 do niniejszych zasad.

5. W przypadku wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych przeprowadzana jest wizja w miejscu zamieszkania Wnioskodawcy, mająca na celu weryfikację informacji zawartych we wniosku i załączonych dokumentach, ocenę zasadności przyznania dofinansowania, ustalenie zakresu prac do wykonania zgodnie z zaproponowanym przez Wnioskodawcę przedmiotem wniosku.

6. O przeprowadzeniu wizji decyduje ilość punktów uzyskana w trakcie oceny merytorycznej wniosku, w ten sposób że w pierwszej kolejności przeprowadzane są wizje u Wnioskodawców, którzy mają szansę na dofinansowanie w limicie środków finansowych, tj. z najwyższą liczbą punktów.

7. W przypadku wniosków o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, PCPR przeprowadza wizje wyrywkowo.

8. Z przebiegu wizji sporządzany jest protokół.

9. Jeżeli w trakcie wizji pracownicy Centrum powezmą wątpliwości, co do możliwości technicznych likwidacji barier architektonicznych, przeprowadzona zostanie kolejna wizja z udziałem inspektora budowlanego.

10. W przypadku podania we wniosku informacji niezgodnych ze stanem rzeczywistym ustalonym w trakcie wizji, za podstawę oceny wniosku przyjęty będzie stan ustalony w trakcie wizji.

11. W sytuacji, gdy niezgodności będą dotyczyły informacji mających wpływ na ilość punktów uzyskanych w trakcie oceny merytorycznej, wniosek zostanie poddany ponownej ocenie punktowej, z uwzględnieniem informacji zawartych w protokole z wizji.

12. Pierwsze posiedzenie Komisji opiniującej wnioski następuje po dokonaniu podziału środków finansowych PFRON przez Radę Powiatu Nowosolskiego na dany rok.

Wnioski złożone po pierwszym posiedzeniu Komisji lub pozostawione do rozpatrzenia w późniejszym terminie – w przypadku dysponowania przez PCPR wolnymi środkami przeznaczonymi przez Radę Powiatu na realizację zadania - rozpatrywane są w oparciu o rekomendacje Komisji, formułowane na posiedzeniach zwoływanych raz na miesiąc.

W przypadku wyczerpania środków wnioski rozpatrywane są na bieżąco.

13. O kolejności przyznania dofinansowania decyduje ilość punktów uzyskanych przez Wnioskodawcę w wyniku przeprowadzonej oceny punktowej. W przypadku, gdy wnioski zdobędą taką samą liczbę punktów Komisja wydaje opinię, zawierającą rekomendację dotyczącą kolejności przyznania dofinansowania.

14. Komisja opiniująca wnioski dokonuje oceny zasadności przyznania dofinansowania likwidacji barier biorąc pod uwagę: informacje zawarte we wniosku i załączonych dokumentach, ustalenia z przeprowadzanych wizji lokalnych, a także uzasadnienie Wnioskodawcy zawarte we wniosku przedstawiające cel i uzyskane efekty udzielonej pomocy.

15. W sprawie przyznania lub odmowy dofinansowania likwidacji barier ostatecznie decyduje Dyrektor PCPR, po zapoznaniu się z opinią Komisji.

16. W przypadku zakwalifikowania do realizacji wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, dokumentami uzupełniającymi będą:

1) kosztorys na zakres prac zakwalifikowanych do realizacji wraz z zestawieniem i wyceną potrzebnych materiałów - sporządzony zgodnie z wytycznymi ustalonymi corocznie przez Dyrektora PCPR,

2) uproszczony projekt budowlany, pozwolenie na budowę (w koniecznych przypadkach) - sporządzony zgodnie z wytycznymi ustalonymi corocznie przez Dyrektora PCPR.

Koszt wykonania kosztorysu, projektu budowlanego, uzyskania pozwoleń i opinii Wnioskodawca pokrywa ze środków własnych.

17. Wysokość przyznanego dofinansowania ustala się na podstawie:

1) w przypadku barier architektonicznych – zweryfikowanego kosztorysu,

2) w przypadku barier technicznych i w komunikowaniu się – zweryfikowanej oferty cenowej lub/i ustalonego limitu cen sprzętu oraz możliwości finansowych PCPR.

18. Wnioskodawca informowany jest o sposobie rozpatrzenia wniosku nie później niż w ciągu 7 dni od daty jego rozpatrzenia.

19. W przypadku przyznania dofinansowania, PCPR informuje Wnioskodawcę o miejscu i terminie podpisania umowy oraz o wymaganych dokumentach przy podpisaniu umowy.

20. Wnioski skierowane do negatywnego rozpatrzenia z uwagi na brak środków finansowych PFRON nie wymagają przeprowadzenia wizji oraz wydawania opinii Komisji.

21. Wnioski niezrealizowane w roku bieżącym np. z uwagi na brak środków finansowych nie przechodzą do realizacji na rok następny.

III. Zasady przekazywania i rozliczania środków PFRON

1. Przyznanie dofinansowania likwidacji barier skutkuje zawarciem umowy pomiędzy Starostą Nowosolskim, a Wnioskodawcą.
2. Umowa na dofinansowanie określa w szczególności: kwotę dofinansowania, przedmiot dofinansowania, sposób przekazania dofinansowania oraz termin i sposób rozliczenia.
3. Przekazanie kwoty dofinansowania następuje w terminie i na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie likwidacji barier.

Karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych

I. Sytuacja rodzinna Wnioskodawcy

1. Rodzaj prowadzonego gospodarstwa domowego:

- a) samodzielne (5 pkt)
- b) wniosek dotyczy niepełnosprawnego dziecka (2 pkt)
- c) wspólne (1 pkt)

2. Zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi:

- a) zamieszkiwanie z osobami niepełnosprawnymi w stopniu znacznym lub umiarkowanym (4 pkt)
- b) zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi w stopniu lekkim (2 pkt)
- c) brak osób niepełnosprawnych w gospodarstwie domowym (0 pkt)

II. Informacja o korzystaniu ze środków PFRON w ostatnich 5 latach:

- a) wnioskodawca nie korzystał z dofinansowania niżej wskazanych zadań (3 pkt)
- b) wnioskodawca korzystał z dofinansowania likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się (2 pkt)
- c) wnioskodawca korzystał z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych (0 pkt)

III. Stopień samodzielności potwierdzony zaświadczeniem lekarskim

1. Zdolność zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (spożywanie posiłków, toaleta, ubiór):

- a) wymaga stałej całkowitej obsługi i pielęgnacji przez opiekuna (5 pkt)
- b) stale z pomocą osoby drugiej (3 pkt)
- c) okresowo z pomocą osoby drugiej (2 pkt)
- d) samodzielnie (1 pkt)

2. Ocena sprawności ruchowej wnioskodawcy:

- a) osoba leżąca lub poruszająca się na wózku inwalidzkim tylko przy pomocy opiekuna (15 pkt)
- b) porusza się na wózku inwalidzkim samodzielnie lub osoba niewidoma (13 pkt)
- c) osoba po amputacji lub z wrodzonym brakiem kończyn/y dolnych/ej (11 pkt)
- d) porusza się stale przy pomocy balkonika lub dwóch kul (9 pkt)
- e) porusza się stale o jednej kuli lub o lasce lub z asystentem albo osoba niedowidząca (7 pkt)
- f) osoba z wrodzonym brakiem lub po amputacji kończyn/y górnych/ej (5 pkt)
- g) porusza się okresowo przy pomocy kul lub laski lub z asystentem (3 pkt)
- h) porusza się samodzielnie (1 pkt)

**Karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier
w komunikowaniu się**

I. Sytuacja rodzinna

1. Rodzaj prowadzonego gospodarstwa domowego:

- a) samodzielne (5 pkt)
- b) wniosek dotyczy niepełnosprawnego dziecka (2 pkt)
- c) wspólne (1 pkt)

2. Zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi:

- a) zamieszkiwanie z osobami niepełnosprawnymi w stopniu znacznym lub umiarkowanym (4 pkt)
- b) zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi w stopniu lekkim (2 pkt)
- c) brak osób niepełnosprawnych w gospodarstwie domowym (0 pkt)

II. Informacja o korzystaniu ze środków PFRON w ostatnich 5 latach:

- a) wnioskodawca nie korzystał z dofinansowania niżej wskazanych zadań (3 pkt)
- b) wnioskodawca korzystał z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, programu Aktywny Samorząd (2 pkt)
- c) wnioskodawca korzystał z dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się (0 pkt)

III. Stopień samodzielności potwierdzony zaświadczeniem lekarskim

1. Zdolność zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (spożywanie posiłków, toaleta, ubiór):

- a) wymaga całkowitej obsługi i pielęgnacji przez opiekuna (5 pkt)
- b) z pomocą osoby drugiej (2 pkt)
- c) samodzielnie (1 pkt)

2. Ocena zdolności do komunikowania się z innymi:

- a) całkowity brak możliwości komunikowania się – przekazywania informacji będący następstwem dysfunkcji mowy i/lub słuchu (15 pkt)
- b) ograniczone możliwości komunikowania się – przekazywania informacji będące następstwem dysfunkcji mowy i/lub słuchu (10 pkt)
- c) ograniczenia w komunikowaniu się będące następstwem dysfunkcji narządu ruchu (osoba leżąca, poruszająca się na wózku inwalidzkim, z niedowładem kończyn dolnych) lub narządu wzroku (5 pkt)
- d) brak ograniczeń w komunikowaniu się – przekazywaniu informacji (0 pkt)

Karta oceny punktowej wniosku o dofinansowanie likwidacji barier technicznych

I. Sytuacja rodzinna

1. Rodzaj prowadzonego gospodarstwa domowego:

- a) samodzielne (5 pkt)
- b) wniosek dotyczy niepełnosprawnego dziecka (2 pkt)
- c) wspólne (1 pkt)

2. Zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi:

- a) zamieszkiwanie z osobami niepełnosprawnymi w stopniu znacznym lub umiarkowanym (4 pkt)
- b) zamieszkiwanie z innymi osobami niepełnosprawnymi w stopniu lekkim (2 pkt)
- c) brak osób niepełnosprawnych w gospodarstwie domowym (0 pkt)

II. Informacja o korzystaniu ze środków PFRON w ostatnich 5 latach:

- a) wnioskodawca nie korzystał z dofinansowania niżej wskazanych zadań (5 pkt)
- b) wnioskodawca korzystał z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, programu „Aktywny samorząd” (3 pkt)
- c) wnioskodawca korzystał z dofinansowania ze środków PFRON likwidacji barier technicznych (1 pkt)

III. Stopień samodzielności potwierdzony zaświadczeniem lekarskim

1. Zdolność zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (spożywanie posiłków, toaleta, ubiór):

- a) wymaga całkowitej obsługi i pielęgnacji przez opiekuna (5 pkt)
- b) z pomocą osoby drugiej (2 pkt)
- c) samodzielnie (1 pkt)

2. Ocena sprawności wnioskodawcy:

- a) osoba leżąca lub poruszająca się na wózku inwalidzkim tylko przy pomocy opiekuna lub osoba głuchoniewidoma (15 pkt)
- b) porusza się na wózku inwalidzkim samodzielnie lub osoba niewidoma lub osoba głuchoniema lub głucha (13 pkt)
- c) osoba po amputacji lub z wrodzonym brakiem kończyn/y dolnych/ej (11 pkt)
- d) porusza się stale przy pomocy balkonika lub dwóch kul lub osoba niedowidząca lub osoba niedosłysząca (9 pkt)
- e) porusza się stale o jednej kuli lub o lasce lub z asystentem albo osoba niedowidząca (7 pkt)
- f) osoba z wrodzonym brakiem lub po amputacji kończyn/y górnych/ej (5 pkt)
- g) porusza się okresowo przy pomocy kul lub laski lub z asystentem (3 pkt)
- h) porusza się samodzielnie (0 pkt)

Katalog rzeczowy sprzętów, urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności, które mogą być dofinansowane na wniosek osoby fizycznej ze środków PFRON w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Katalog obejmuje wykaz urządzeń, robót i innych czynności z zakresu likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, które w zależności od indywidualnych potrzeb Wnioskodawcy mogą być dofinansowane ze środków PFRON. Katalog nie ma charakteru zamkniętego i w zależności od indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej w uzasadnionych przypadkach mogą być dofinansowane inne sprzęty, urządzenia, roboty lub czynności nie wymienione w niniejszym katalogu.

Definicje:

1. Bariery architektoniczne – to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Likwidacja barier architektonicznych polega na dokonywaniu inwestycji lub czynności mających na celu udostępnienie przestrzeni architektonicznej osobom niepełnosprawnym.

2. Bariery w komunikowaniu się – to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Likwidacja barier w komunikowaniu się polega na umożliwieniu osobie niepełnosprawnej porozumiewanie się z innymi ludźmi przeważnie poprzez dokonywanie odpowiednich inwestycji.

3. Bariery techniczne – to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne.

Likwidacja barier technicznych polega przede wszystkim na inwestycjach w sprzęt techniczny pozwalający osobie niepełnosprawnej na sprawniejsze działanie w społeczeństwie i wydajniejsze funkcjonowanie.

4. Przez standardowy zestaw komputerowy należy rozumieć:

- 1) jednostkę centralną zawierającą płytę główną, procesor, pamięć, dysk twardy, kartę graficzną, obudowę, napęd DVD lub CD-R(W), system operacyjny oraz monitor, klawiaturę, mysz lub
- 2) komputer przenośny typu Laptop z systemem operacyjnym oraz elektroniczne urządzenia umożliwiające wykonywanie wydruków, np. drukarka, urządzenie wielofunkcyjne spełniające m.in. rolę drukarki.

I. Bariery architektoniczne:

1. Dla osób niepełnosprawnych, które mają trudności w poruszaniu się zgodnie z orzeczoną niepełnosprawnością z tytułu upośledzenia narządu ruchu, chorób neurologicznych lub innych schorzeń powodujących ograniczenie sprawności ruchowej (np. kobiety po mastektomii, osoby po wszczepieniu bajpasów, osoby po chemioterapii itp.) w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych,
- 2) przystosowanie istniejących pomieszczeń sanitarno - higienicznych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności wnioskodawcy, w tym np.:

- a) wymiana wanny na kącik natryskowy z zasłonką prysznicową,
 - b) wymiana wanny na niski brodzik z zasłonką prysznicową (tylko w przypadku, gdy ze względów technicznych nie jest możliwe wykonanie w łazience kącika natryskowego z odpływem w posadzce),
 - c) zakup i montaż wanny z otwieranymi drzwiczkami,
 - d) zakup i montaż krzeselka prysznicowego,
 - e) obniżenie lub podwyższenie urządzeń sanitarno – higienicznych,
 - f) zakup i montaż uchwytów, poręczy i innych urządzeń pomocniczych przy urządzeniach sanitarno-higienicznych,
 - g) przeróbka wewnętrznej instalacji elektrycznej, gazowej, c.o., wodociągowej i kanalizacyjnej dostosowująca je do potrzeb montowanych urządzeń - w koniecznych przypadkach,
 - h) wykonanie posadzki antypoślizgowej,
- 3) ponadto, dla osób mieszkających samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – przeróbka instalacji centralnego ogrzewania oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną, w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej (bez wymiany istniejących grzejników),
- 4) ponadto dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, z niedowładem kończyn dolnych lub poruszających się przy pomocy balkonika, podpórki lub kul łokciowych:
- a) budowa pochylni i dojścia do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do lokalu,
 - b) utwardzenie powierzchni przed wejściem do budynku lub wykonanie chodnika,
 - c) dostawa, zakup i montaż urządzenia do transportu pionowego, tj.: podnośnika, platformy schodowej, windy przyściennej, podnośnika sufitowego lub innych urządzeń do transportu pionowego,
 - d) likwidacja progów i zróżnicowania poziomów podłogi (w ciągach komunikacyjnych, kuchni i pokoju wnioskodawcy),
 - e) przystosowanie podłoża oraz zakup i ułożenie materiałów koniecznych do wykonania podłogi antypoślizgowej, jeżeli stan posadzki stwarza trudności w poruszaniu się (w ciągach komunikacyjnych, kuchni i pokoju wnioskodawcy),
 - f) zakup i montaż specjalistycznych urządzeń sanitarno-higienicznych dostosowanych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
 - g) przystosowanie drzwi:
 - zakup i montaż drzwi o szerokości minimum 90 cm w świetle ościeżnicy,
 - zakup i montaż drzwi przesuwnych o szerokości minimum 90 cm w świetle ościeżnicy,
- 5) ponadto, tylko dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich:
- a) przystosowanie i wyposażenie kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną poruszającą się na wózku inwalidzkim w tym:
 - obniżenie i obudowanie zlewozmywaka oraz zakup i montaż niskich blatów umożliwiających dojazd wózkiem inwalidzkim,
 - zakup i montaż ruchomych półek oraz pojemników na specjalnych prowadnicach,
 - zakup i montaż zawiasów umożliwiających otwieranie drzwiczek pod kątem większym niż 90° (do 180°),
 - zakup i montaż zatrząsków magnetycznych,
 - b) zakup i montaż zabezpieczenia drzwi (do wysokości 40 cm od podłogi) przed uszkodzeniami mechanicznymi i zamontowanie ościeżnicy metalowej,
 - c) przystosowanie drzwi i okien:
 - zakup i montaż okuć do drzwi balkonowych i okien umożliwiających ich samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim,
 - zakup i wymiana drzwi balkonowych i okien w kuchni, łazience i w jednym pokoju wybranym przez wnioskodawcę, jeżeli montaż okuć ze względu na stan techniczny okien i drzwi balkonowych nie jest możliwy,

- wybicie otworu drzwiowego (drzwi wejściowe, balkonowe) zapewniającego osobie niepełnosprawnej samodzielny i swobodny dostęp do lokalu mieszkalnego, w przypadku, gdy obecne wejście do budynku stanowi dla osoby niepełnosprawnej barierę architektoniczną,

d) ponadto, dla osób z niedowładem rąk - zakup i zamontowanie systemu otwierania drzwi (przyciskiem), w tym balkonowych.

2. Dla osób niewidomych i niedowidzących w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych,
- 2) zakup i montaż uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń sanitarno- higienicznych,
- 3) oznakowanie wyposażenia lokalu i ciągów komunikacyjnych różnym kolorem i fakturą,
- 4) wykonanie dodatkowego oświetlenia w pomieszczeniu lub zmiana sposobu oświetlenia,
- 5) likwidacja progów i zróżnicowania poziomów podłogi (w ciągach komunikacyjnych, kuchni, łazience i pokoju wnioskodawcy),
- 6) przystosowanie podłoża oraz zakup i ułożenie materiałów koniecznych do wykonania podłogi antypoślizgowej, jeżeli stan posadzki stwarza trudności w poruszaniu się (w ciągach komunikacyjnych, kuchni, łazience i pokoju wnioskodawcy),
- 7) ponadto, dla osób mieszkających samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – przeróbka instalacji centralnego ogrzewania oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej (bez wymiany istniejących grzejników).

II. Bariery w komunikowaniu się:

1. Dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym lub umiarkowanym z niedowładem kończyn dolnych:

- 1) zakup bezprzewodowego aparatu telefonicznego,
- 2) zakup zestawu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania (jeżeli jest wymagane).

2. Dla osób niewidomych i niedowidzących w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup aparatów telefonicznych dostosowanych do obsługi przez osoby niewidome (w tym z klawiaturą brajlowską),
- 2) zakup telefonu komórkowego udźwiękowionego.

3. Dla osób z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup aparatów: faksu, telefaksu, tekstofonu, wideofonu,
- 2) zakup telefonu z cewką indukcyjną w słuchawce albo wzmacniaczem,
- 3) zakup zestawu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania (jeżeli jest wymagane).

4. Dla osób z dysfunkcją narządu mowy lub innych schorzeń powodujących trudności w komunikowaniu się w stopniu znacznym lub umiarkowanym (np. choroby nowotworowe, choroby neurologiczne lub inne powodujące dysfunkcję mowy,):

- 1) zakup aparatów: faksu, telefaksu, tekstofonu, wideofonu,
- 2) zakup zestawu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania (jeżeli jest wymagane).

III. Bariery techniczne:

1. Dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym lub umiarkowanym z niedowładem kończyn, poruszających się na wózkach inwalidzkich lub przy pomocy balkonika, podpórki lub kul łokciowych:

- 1) zakup siedziska wannowego, krzeselka toaletowego, wózków toaletowo – prysznicowych, taboretów sedesowych, nadstawek toaletowych, desek sedesowo – bidetowych,
- 2) zakup poręczy, uchwytów i innych pomocy technicznych dla osób niepełnosprawnych,
- 3) zakup podnośnika wannowego,
- 4) zakup schodolaza i innych urządzeń do transportu osób na wózkach inwalidzkich.

2. Dla osób niewidomych i niedowidzących w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup magnetofonu, radio-magnetofonu, dyktafonu,
- 2) zakup budzików i zegarków świetlnych i wibracyjnych,
- 3) zakup urządzeń optycznych i elektrooptycznych,
- 4) ponadto, dla osób niewidomych i niedowidzących w stopniu znacznym:
 - a) zakup innych urządzeń technicznych (mechanicznych, elektrycznych, elektronicznych) posiadających interfejs dźwiękowy, brajlowski lub powiększone znaki,
 - b) zakup maszyny do pisania pismem brajlowskim,
 - c) zakup programu do skanera rozpoznającego pismo brajlowskie,
 - d) zakup urządzeń do sporządzania napisów brajlowskich,
 - e) zakup tłumacza elektronicznego dla osób niewidomych.

3. Dla osób z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu znacznym lub umiarkowanym:

- 1) zakup i montaż specjalistycznej sygnalizacji świetlnej:
 - a) wyposażenie dzwonka do drzwi w sygnalizację świetlną,
 - b) wyposażenie telefonu w sygnalizację świetlną,
 - c) wyposażenie telefonu we wzmacniacz do telefonu,
 - d) sygnalizatory optyczne do: telefonów, tekstofonów, telefaksów i wideofonów,
- 2) zakup budzików świetlnych i wibracyjnych,
- 3) zakup urządzeń wspomagających odbiór dźwięku z telewizora (przewodowych i bezprzewodowych),
- 4) zakup przenośnych indywidualnych wzmacniaczy dźwięku, słuchawek, minipętli indukcyjnych,
- 5) zakup indywidualnych urządzeń akustycznych przybliżających dźwięki (działających na falach FM lub na podczerwień).